

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

ONDERZOEK NAAR DE KWALITEITSVERBETERING

Comenius College unit Lijstersingel, afdeling havo

Plaats: : Capelle aan den IJssel
BRIN-nummer : 19GY-0
Registratienummer : 3104224
Onderzoek uitgevoerd op : 20 juni 2011
Conceptrapport verzonden op : 6 juli 2011
Rapport vastgesteld te Utrecht op : 27 september 2011

Reproductie van het rapport zonder toestemming van de inspectie of de school/instelling vindt niet plaats anders dan in zijn volledige vorm.

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 20 juni 2011 een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering (OKV) uitgevoerd bij het Comenius College unit Lijstersingel, afdeling havo. Op 19 mei 2009 werd deze afdeling als 'zwak' beoordeeld door de inspectie vanwege de onvoldoende opbrengsten.

Aanleiding

Op 20 juni 2011 was voorzien in een tussentijds kwaliteitsonderzoek (TKO) voor de afdeling havo. Uit het opbrengstenoordeel 2011 (gebaseerd op de opbrengstenkaarten 2009, 2010 en 2011) blijkt dat de opbrengsten van de afdeling havo weer voldoende zijn. Op basis hiervan is het TKO omgezet in een onderzoek naar kwaliteitsverbetering (OKV). Ook de uitvoering van het Plan van Aanpak (november 2009) is volgens planning verlopen, hetgeen blijkt uit de voortgangrapportages van de school en het voortgangsgesprek dat is gehouden op 10 juni 2010.

Toezichthistorie

Het laatste periodiek kwaliteitsonderzoek is van 30 november/1 december 2005. Op 14 november 2006 is er een jaarlijks onderzoek uitgevoerd. Bij beide onderzoeken werd vastgesteld dat de opbrengsten van onvoldoende kwaliteit zijn. De examenresultaten voor de afdeling havo waren significant lager dan het landelijk gemiddelde en het schoolexamencijfer was -gemiddeld genomen- over vrijwel de gehele linie significant hoger dan het cijfer voor het centraal examen. Het rapport van bevindingen naar aanleiding van de risicoanalyse zoals verricht op 11 november 2008, laat hetzelfde beeld zien.

Onderzoeksopzet

Inhoudelijk is het onderzoek naar kwaliteitsverbetering gericht op de opbrengsten, het onderwijsproces en de kwaliteitszorg. Ook zijn alle normindicatoren onderzocht. Normindicator 2.3 (specifiek talig leerstofaanbod) is niet beoordeeld, aangezien de school geen substantieel percentage niet-Nederlandstalige of taalzwakke leerlingen heeft.

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Bureauonderzoek.
- Analyse van documenten van de school die betrekking hebben op de kwaliteitsverbetering.
- Gesprek met de directie en leraren over de genomen maatregelen die de school heeft getroffen om de eerder vastgestelde tekortkomingen op te heffen.
- Lesobservaties.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen van het onderzoek besproken met de directie.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek gebaseerd op het Toezichtkader VO 2009. Dit document is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 zijn de bevindingen uit het onderzoek op het gebied van de onderwijskwaliteit weergegeven. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin een toelichting wordt gegeven en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2. BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader voortgezet onderwijs. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

Resultaten		1	2	3	4	5
1.1	* De leerlingen behalen in de onderbouw het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.		●			
1.2	* De leerlingen lopen weinig vertraging op in de bovenbouw van de opleiding havo.			●		
1.3	* De leerlingen van de opleiding havo behalen voor het centraal examen de cijfers die mogen worden verwacht.			●		
1.4	* Bij de opleiding havo zijn de verschillen tussen het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen van een aanvaardbaar niveau.			●		

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1	* De aangeboden leerinhouden in de onderbouw voldoen aan de wettelijke vereisten.			●	
2.2	* De aangeboden leerinhouden in de bovenbouw zijn dekkend voor de examenprogramma's.			●	
2.3	* De school met een substantieel percentage taalzwakke leerlingen heeft bij alle vakken een aanbod aan leerinhouden dat past bij de talige onderwijsbehoeften van deze leerlingen.				
2.8	Het leerstofaanbod in de verschillende leerjaren sluit op elkaar aan.			●	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.4	* De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.			●	
4.7	* Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.			●	
4.8	* De mentoren stimuleren het welbevinden en de motivatie van de leerlingen.			●	

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1	* De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			●	
5.2	* De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			●	
5.3	* De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			●	

Zorg		1	2	3	4
7.1	* De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Begeleiding		1	2	3	4
8.2	* De school voert de zorg planmatig uit.			●	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			●	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			●	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.		●		
9.6	De school waarborgt de kwaliteit van het schoolexamen en van andere toetsinstrumenten.		●		
9.7	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	
9.8	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			●	
9.12	De schoolleiding stuurt de kwaliteitszorg aan.			●	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De inspectie concludeert dat het onderwijs op het Comenius College unit Lijstersingel, afdeling havo van voldoende kwaliteit is. Aan de afdeling wordt het basisarrangement toegekend. Voor de afdeling geldt dat de opbrengsten, alle normindicatoren, het onderwijsproces en de kwaliteitszorg als voldoende zijn beoordeeld.

De inspectie stelt vast dat de school voortvarend aan de kwaliteitsverbetering heeft gewerkt en dat er goede resultaten zijn bereikt.

Toelichting

Het bovenstaande algemene oordeel van de inspectie wordt hieronder toegelicht. Daarbij komen voor zover van toepassing achtereenvolgens de in de inleiding genoemde aspecten aan bod: de opbrengsten, het onderwijsproces en de kwaliteitszorg.

Opbrengsten

De opbrengsten van het Comenius College unit Lijstersingel, afdeling havo zijn op basis van de opbrengstenkaarten 2009, 2010 en 2011 als voldoende beoordeeld. Daarbij stelt de inspectie vast dat drie van de vier opbrengstindicatoren van de afdeling havo voldoende zijn, gemeten over een periode van drie jaren. Voor het tweede achtereenvolgende jaar is school er in geslaagd om gemiddelde examencijfers te behalen, terwijl de afdeling havo in de drie jaren ervoor tot de 10% slechtst presterende afdelingen behoorde. Bij de examens in 2010 (zoals weergegeven op de opbrengstenkaart 2011) lagen de resultaten van het cluster moderne vreemde talen nog wel beneden het landelijk gemiddelde.

Het verschil SE-CE is teruggebracht tot 0,22 als driejarig gemiddelde. Alleen het rendement van de onderbouw is nog onvoldoende. Dit lijkt een direct gevolg te zijn van de aanscherping van het toelatings- en determinatiebeleid van de school. De school wil leerlingen weliswaar nog kansen bieden, maar dan wel gereede kansen die ook kunnen worden waargemaakt.

De school brengt de opbrengsten in kaart en maakt hiervan analyses per vakgebied. Hierdoor is de school zich terdege bewust van haar opbrengsten. Op basis van die analyses vinden gesprekken plaats met secties en met individuele docenten. De school heeft concrete maatregelen genomen op het gebied van het aannamebeleid, de determinatie, het terugdringen van SE-CE verschillen, het programma's van toetsing en afsluiting en de verdere bewustwording en scholing van docenten. Deze concrete maatregelen maken deel uit van het beleid van de school.

Met de maatregelen -mede op basis van een adequate analyse van de opbrengsten- die door de school reeds eerder zijn ingezet, heeft de school de afgelopen twee jaar goede stappen gezet om de opbrengsten blijvend te verbeteren en beter te kunnen borgen.

Onderwijsproces

Bij het kwaliteitsonderzoek in mei 2009 constateerde de inspectie dat de kwaliteit van de lessen voldoende was. Dat oordeel handhaaft de inspectie op basis van de uitgevoerde lesobservaties tijdens dit onderzoek naar kwaliteitsverbetering.

Ook is de inspectie positief over het leerstofaanbod, dat nu -in tegenstelling tot twee jaar geleden- in de verschillende leerjaren wel op elkaar aansluit. In het verleden werden de onder- en de bovenbouw als twee scholen beschouwd met elk een eigen beleid en een eigen directeur. Nu is er één directeur en is er een afdeling havo en vwo met elk een afdelingsleider en teamleiders en een gezamenlijk kwaliteitsbeleid. De school heeft veel geïnvesteerd in doorlopende leerlijnen, waarbij veel aandacht is voor de inhoudelijke afstemming tussen onder- en bovenbouw.

Kwaliteitszorg

De school heeft in de afgelopen anderhalf jaar een stevige, planmatige impuls aan de kwaliteitszorg gegeven waarbij de schoolleiding duidelijk stuurt. Het aanname- en determinatiebeleid is bijgesteld.

De school werkt aan verbetering van de schooltoetsen, maar er bestaan nog verschillen tussen de gehanteerde werkwijzen van de verschillende vaksecties. Ook werkt de school aan uniformering van de schooltoetsen in samenwerking met een collega-vestiging in Nieuwerkerk aan den IJssel. De inspectie acht het van belang dat de school dat de school het toetsbeleid verder wordt ontwikkeld om beter te kunnen sturen op de resultaten van het onderwijs. Hetzelfde geldt ten aanzien van het beleid om gebruik te maken van genormeerde toetsen in de onderbouw om zodoende beter te kunnen determineren en om tegemoet te kunnen komen aan de verschillende talige- en rekenkundige behoeften van de leerlingen.

Met ondersteuning van een extern bureau werkt de school hard aan het opzetten van een systeem voor kwaliteitszorg. Inmiddels zijn er afspraken gemaakt over leerstof- en vaardighedenlijnen, zodat de doorgaande leerlijnen beter worden geborgd. Intussen zijn de vaksecties aan het werk gegaan om deze afspraken op sectieniveau verder uit te werken. Afdelings- en teamleiders maken gebruik van een ontwikkelde kijkwijzer om lessen van leraren te observeren in het kader van de cyclus van functionerings- en beoordelingsgesprekken.

Vanaf schooljaar 2011-2012 worden er leerling-enquêtes, waarbij het functioneren van leraren door hen wordt beoordeeld.

De nieuwe schoolleiding heeft er bij het opstellen en de uitvoering van het plan van aanpak nadrukkelijk voor gekozen om te sturen op kwaliteit via de PDCA-cyclus. Vanaf het begin zijn alle personeelsleden hierbij betrokken geweest. De schoolleiding stuurt op het planmatig handelen van de leraren. Afspraken en procedures worden in toenemende mate vastgelegd. Er is veel aandacht voor het gebruik van kwantitatieve gegevens waarop wordt gestuurd. Hierbij maakt de school gebruik van de gegevens uit Vensters voor verantwoording.

De inspectie stelt vast dat het draagvlak onder het team voor het huidige schoolbeleid groot is en dat de kwaliteit van het onderwijs in de afgelopen twee jaar aanmerkelijk is verbeterd.

3. TOEZICHTARRANGEMENT

De kwaliteit van het onderwijs van het Comenius College unit Lijstersingel, afdeling havo is in de afgelopen periode aanmerkelijk verbeterd. De kwaliteit van het onderwijs vertoont geen tekortkomingen meer in de opbrengsten en het onderwijsleerproces. Ten aanzien van de kwaliteitszorg constateert de inspectie een tweetal aandachtspunten, maar beoordeelt de kwaliteitszorg als geheel voldoende. Om deze reden kent de Inspectie van het Onderwijs aan het Comenius College unit Lijstersingel, afdeling havo het basisarrangement toe.